

בש"פ 1948/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 1948/14

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י"ז באדר ב' תשע"ד (19.3.14)

בשם המבקשת: עו"ד קרן רוט

בשם המשיב: עו"ד עודד מורנו

החלטה

לפני בקשה להארכת מעצר רביעית מעבר לתשעה חודשים, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), בתשעים ימים החל מיום 24.3.2014 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 20623-11-12 בבית המשפט המחוזי, לפי המוקדם מביניהם.

עמוד 1

1. עניינו של המשיב נדון מספר פעמים לפני בית משפט זה. ביום 12.11.2012 הוגש נגד המשיב ואחרים כתב אישום שתוקן ביום 26.11.2012. בד בבד הוגשה בקשה לעוצרם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם וזו נענתה. בבש"פ 2597/13 רחמים נ' מדינת ישראל (23.4.2013), דחה השופט צ' זילברטל ערר שהגיש המשיב על החלטת בית המשפט המחוזי לעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בבש"פ 5359/13 מדינת ישראל נ' רחמים (13.8.2013), האריך השופט א' רובינשטיין את מעצרו של המשיב בתשעים ימים מיום 12.8.2013. בבש"פ 7375/13 מדינת ישראל נ' פלוני (5.11.2013), האריכה השופטת ד' ברק-ארז את מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 9.11.2013, חרף העובדה כי המבקשת עתרה להארכת מעצר בת 150 ימים. בבש"פ 598/14 מדינת ישראל נ' פלוני (30.1.2014), האריך השופט רובינשטיין את מעצרו של המשיב ב-45 ימים נוספים החל מיום 7.2.2014, חרף העובדה שהמבקשת עתרה להארכת מעצר בת 90 ימים נוספים, תוך שהשופט רובינשטיין הורה על עריכת תסקיר מעצר משלים אשר יבחן אפשרות שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

2. העובדות בהן מואשם המשיב וההליכים בעניינו פורטו בהרחבה בהחלטות הנ"ל של שופטי בית משפט זה ומשכך איני רואה צורך לשוב ולפרטן. בתמצית יאמר כי לפי כתב האישום, במהלך השנים 2008-2012 ועד למעצרו היה למשיב יחד עם נאשמים נוספים בפרשה, שפעלו במסגרת של ארגון פשיעה, עסק למתן הלוואות בריבית בהיקף של למעלה ממיליון ש"ח. המשיב ויתר הנאשמים לא דיווחו על עיסוק זה לרשויות המס ועל הכנסותיהם, תוך שהם נוקטים בפעולות שונות במטרה להשתמט מתשלום מס בגין הכנסות אלה וכן בכוונה להסתיר מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון. במועד כלשהו בשנת 2008 סיכמו המשיב ונאשם 1, שהינו כנטען ראש הארגון וקרוב משפחתו של המשיב, כי המשיב ילווה כסף לאנשים שונים תמורת ריבית גבוהה ויגבה את החובות תוך שימוש במוניטין של הנאשם 1.

3. במועד כלשהו בין השנים 2010-2011 לווה מ.ח. מהמשיב סכומי כסף והתחייב להחזירם בצירוף ריבית. ביום 22.9.2012 הגיע מ.ח. לביתו של המשיב להתנצל על הפיגור בתשלומים ולבקש ארכה. משהבין המשיב כי מ.ח. אינו יכול לשלם לו, השליך עליו חפץ שהחטיא אותו אך במעט. המשיב הורה למ.ח. לשלם עוד באותו יום. בהמשך, מ.ח. התקשר למשיב מספר פעמים והתחנן לדחייה אך המשיב סירב תוך שהוא מאיים עליו. בשיחה אחרת נתן המשיב לנאשם 1 לדבר עם מ.ח. שאמר לו כי "יש לו עד תשע באותו הערב לשלם לו". בשל האיומים שילם מ.ח. את תשלום ההלוואות והריבית באותו יום.

4. במהלך מרץ 2008 לווה א.ב. מהמשיב ומנאשם 1 סכומי כסף והתחייב להחזירם בצירוף ריבית. המשיב הבהיר לא.ב. שהוא פועל מטעמו של הנאשם 1. במועד כלשהו ביקש א.ב. מהמשיב להלוות כסף ל.י.ש. המשיב הסכים בתנאי שא.ב. יערוך לחוב. ביום 3.9.2012 בשעות הצהריים התקשרו א.ב. ו-י.י.ש. למשיב. א.ב. ביקש, בשמו של י.י.ש., ארכה של יומיים להשלמת התשלום המלא. המשיב סירב, עמד על קבלת הכסף באותו יום ואף איים על י.י.ש. כי אם לא ישולם התשלום בו ביום, יאלץ לשלם החזר גבוה יותר. בהמשך אף העביר מסר מאיים ל.י.ש. באמצעות א.ב. ואמר לא.ב. כי י.י.ש. יקבל מכות למחרת היום.

למשיב יוחסו בכתב האישום המתוקן עבירות הלבנת הון, קשירת קשר לפשע, סחיטה באיומים, סחיטה בכוח,

מרמה, אי ניהול פנקסי חשבונות, אי הוצאת חשבונות מס, אי הגשת דו"חות תקופתיים למע"מ, והכל בנסיבות של פעילות בארגון פשיעה.

5. בהארכת המעצר האחרונה בעניינו של המשיב, ציין השופט רובינשטיין כי:

"אשר למשיב 3 דומה כי המצב מעט שונה. כאמור העדים המרכזיים של פרשת התביעה כבר העידו, הוא נעדר עבר פלילי, ולכן משקל; המעשים המיוחסים לו, על אף חומרתם וביצועם במסגרת ארגון פשיעה, פחותים באכזריותם ובחומרתם מאלה של המשיב 2. על כן סבורני כי חרף ההתקדמות הראויה של התיק בשלב זה, נראה נוכח האמור, כי יש מקום למחשבה מחודשת, על כן החלטתי להאריך עתה את מעצרו של המשיב 3 ב-45 יום בלבד. סבורני כי לקראת הבקשה שתוגש להארכה נוספת, יש מקום שיוצג תסקיר עדכני, אשר יוגש עד 7.3.2014 - ואני מקדים תודה לשירות המבחן, זאת כדי לעמוד על תמונת המשיב 3 במלואה לאחר שנה ורבע במעצר, ולשם בחינת אפשרות לחלופה שיהא בה להסיר את החשש להימלטות מן הדין, בטרם יכריע בעניינו. אדגיש כי אין בכך כדי לטעת מראש מסמרות שיש מקום לשחרר לחלופה באותו מועד; הדברים ייבחנו לגופם" (שם, פסקה י"ז).

6. בתסקיר שירות המבחן מיום 4.3.2014, צוין כי על אף מעצרו הממושך, שירות המבחן מתרשם כי אין אצל המשיב שינוי משמעותי בעמדותיו ובהתנהלותו. לכן, רמת הסיכון שסווגה כבינונית לעניין מעורבות אלימה, נותרה בעינה. עוד הדגיש שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון להתנהגות פורצת גבולות באופן כללי הנובעת ממאפייני אישיותו והתנהגותו, קשייו בבחינה עצמית, הלגיטימציה שהוא נותן להתנהגות עוברת חוק, התייחסותו המטשטשת והיותו ממוקד במחירים האישיים והמשפחתיים שהוא משלם עקב מעצרו. שירות המבחן מצא כי המפקחים המוצעים - חמו של המשיב ובת זוגו - אינם מתאימים. יחסם כלפי המשיב מגונן והם מתקשים לראות את כשלו תוך שהם מטילים על האחרים את האחריות למעצרו הממושך. שירות המבחן הביע ספק לגבי יכולתם של המפקחים לשמש עבור המשיב דמויות מציבות גבולות.

נימוקי הבקשה

7. המבקשת - באמצעות באת כוחה, עו"ד קרן רוט - טוענת כי המשיב מסוכן ואין מקום לשחררו לחלופת מעצר. המעשים המיוחסים למשיב מלמדים כי מדובר באדם המסכן את שלום הציבור. המשיב מעורב לכאורה באופן עמוק ומקיף בביצוע עבירות סחיטה באיומים ובאלימות במסגרת ארגון פשיעה. מעורבות בעבירות כגון דא מלמדת על מסוכנות טבועה. על אף הזמן שחלף, המסוכנות הנשקפת מהמשיב לא פחתה. בהקשר זה מפנה המבקשת להתרשמותו של שירות המבחן בתסקיר המשלים שעל הגשתו הורה השופט רובינשטיין. עמדת שירות המבחן מבוססת הן על ההתרשמות השלילית מאישיותו הבעייתית של המשיב והן על ההערכה כי המפקחים המוצעים אינם מתאימים. הארכת המעצר מתבקשת גם לאור החשש כי שחרורו של המשיב יביא להימלטות מפני אימת הדין בשים לב לעונש החמור הצפוי לו היה ויורשע. פרשת התביעה אמורה להסתיים לקראת סוף חודש זה וההליך מתנהל בקצב מזורז של שלוש ישיבות בשבוע. פרשת ההגנה, לכשתתחיל, תתנהל אף היא בקצב מהיר ולכן יש להניח כי התיק יתקדם

משמעותית בתקופת ההארכה המבוקשת.

תגובת המשיב

8. המשיב - באמצעות בא כוחו, עו"ד עודד מורנו - טוען כי לאור העובדה שהוא נמצא במעצר מזה כ-17 חודשים, יש חשש שאם תתקבל בקשת הארכת המעצר שבכותרת, ישהה המשיב, בתנאי מעצר, פרק זמן המשתווה לעונש המושת ברגיל על מי שהורשע בעבירות מן הסוג שבהן הואשם או אף עולה עליו. בהקשר זה מבקש המשיב להבחין בין עניינו לבין עניינם של יתר המעורבים בפרשה בשני מישורים: היעדר עבר פלילי והיעדר מעורבות במעשים האלימים החמורים. המשיב טוען כי משהסתיימה פרשת התביעה לא מתקיימת עוד הצדקה להמשך מעצרו, שכן אין עוד חשש להשפעה מצידו על עדים. באשר להתרשמותו של שירות המבחן; טוען המשיב כי אין הצדקה לגישתו של שירות המבחן שקבע מסוכנות בדרגה בינונית בעניינו אך בשל כך שלא הודה במיוחס לו. בהקשר זה טוען המשיב כי בתיקים אחרים שעניינם עבירות המתבצעות במסגרת ארגוני פשיעה, נוטים בתי המשפט לשחרר לחלופת מעצר חרף התרשמות שלילית של שירות המבחן. באשר להתרשמות שירות המבחן כי המפקחים המוצעים אינם מתאימים לתפקידם; טוען המשיב כי בעניינם של אחרים נמצאו אותם המפקחים עצמם כמתאימים לתפקיד זה ומשכך תמוהה בעיניו התרשמותו השלילית של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים לעניינו הוא.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בנימוקי הבקשה ובצירופותיה ועיינתי באסמכתאות אליהן הפנה בא כוח המשיב, ולאחר שהאזנתי בקשב רב להשלמת הטיעון בעל-פה מטעם הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל.

10. הכלל הוא כי נאשם המצוי במעצר ישוחרר בחלוף תשעה חודשים מיום הגשת כתב האישום נגדו אם טרם הסתיים ההליך המשפטי בעניינו. החריג לכלל הוא הארכת המעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. ברם, ישנן נסיבות בהן חרף התמשכות ההליכים יצווה בית משפט זה על הארכת מעצרו של נאשם, זאת בשים לב, בין היתר, למסוכנות הנשקפת ממנו לציבור; עברו הפלילי של הנאשם, צפי התקדמות ההליכים בתיק העיקרי והגורמים להימשכות ההליך [ראו למשל: בש"פ 6208/12 מדינת ישראל נ' ג'עברי (26.8.2012)].

11. הטעם העיקרי שביסוד מסקנתי כי יש להאריך את מעצרו של המשיב הוא מסוכנותו, עליה עמדו הערכאות השונות, לרבות בית משפט זה במספר החלטות שנזכרו לעיל. אכן, פרשת התביעה הסתיימה ומשכך לא מתקיים עוד חשש להשפעה על עדים. ברם, עילת המעצר בעניינו של המשיב לא פגה נוכח טיב האישומים המיוחסים לו וביניהם סחיטה באיומים ובכוח בנסיבות של ארגון פשיעה. בהקשר זה מקובלים עלי דברי המשיבה לפיה מעורבותו המעמיקה של המשיב, כך לכאורה, בעסקיו של ארגון הפשיעה כשהוא מנהל במשך ארבע שנים את הזרוע הכלכלית של הארגון, ובהיותו בן משפחה של הנאשם 1, ראש הארגון לכאורה, מעידים על מסוכנות רבה מצדו של המשיב. טיעוניו של בא כוח המשיב כי לאור מעצרו של בכירי הארגון יש להניח כי הארגון "התפורר" ומשכך המסוכנות הנשקפת מהמשיב פחתה,

אמנם אפשריים הם אך אינם הכרחיים ולא הוצגו ראיות של ממש בהקשר זה. טענתו של המשיב כי אם יוארך מעצרו, יתייחר הצורך בהמשך שמיעת ראיות לאור מידת העונש שצפוי כי יושת עליו, אין בה ממש. מבלי להביע עמדה לגבי העונש שיושת על המשיב אם יורשע, הרי שהעונשים המושגים על נאשמים בעבירות שעניינן סחיטה באיומים ובכוח במסגרת ארגון פשיעה הינם, בדרך כלל, עונש מאסר לריצוי בפועל לתקופות בלתי מבוטלות. זאת ועוד, ראיתי לנכון ליתן משקל בהכרעתי זו לקצב התקדמות המשפט, הצפוי להתקדם משמעותית בתקופת ההארכה המבוקשת.

12. אכן, חלוף הזמן מאז הוגש כתב האישום הינו שיקול כבד משקל ובגיננו הורה השופט רובינשטיין לערוך תסקיר בענייניו של המשיב. ודוק, הערכת שירות המבחן אינה חיובית, בלשון המעטה. אף אם הייתי נכון לקבל את טענת בא כוח המשיב כי לא היתה הצדקה לקבוע רמת מסוכנות בינונית בענייניו של מרשו, וכי זו נקבעה בשל אי הודאתו בעבירות המיוחסות לו, לא ניתן להתעלם מכך ששירות המבחן מצא כי המפקחים המוצעים אינם מתאימים ולכן אין בחלופה המוצעת כדי להפיג את מסוכנותו של המשיב. העובדה כי מפקחים אלו נמצאו כמתאימים לתפקיד בעניינם של נאשמים אחרים יש לה משקל מסוים אך אין בה כדי להטיל דופי במסקנתו של שירות המבחן במקרה דנן. התאמתם של מפקחים נבחנת באופן פרטני ממקרה למקרה בהתאם לנסיבותיו ובהתאם לנתוניו ואישיותו של הנאשם כמו גם בשים לב לטיב המעשים המיוחסים לו ונסיבות ביצועם. אין לשלול אפשרות כי מפקחים שנמצאו מתאימים לגבי נאשם אחד לא יתאימו לשמש בתפקיד זה בענייניו של נאשם אחר. שירות המבחן הפעיל שיקול דעת מקצועי ובהקשר זה לא מצאתי מקום להתערב במסקנתו.

13. אשר על כן, הבקשה מתקבלת כמפורט ברישא.

ניתנה היום, י"ז באדר ב' התשע"ד (19.3.2014).

ש ו פ ט